

Vaga Johannes elas 6. sajandil. Päritolult oli ta arvatavalt süürlane. Tegemist oli 20-aastaselt mungaks pühitsetud mehega, kes 35-aastaselt alustas eremiidi-elu ja elas 40 aastat erakuna Siinai mäe lähedal Thola kloostri. Munk Johannes on oma nime - Redelikirjutaja - saanud raamatu järgi, milles aidatakse lugejat vaimulikus elus aste-astmelt kõrgemale tõusma - nagu mööda taevaredelit. Raamatu pealkiri ongi "Taevaredel".(kr.k.klimaks –redel) Püha Johannes Redelikirjutaja raamat, mis kõneleb voorustes edasijõudmisest, koosneb 30 peatükist. Alustades praktilistest voorustest jõuab ta kaemuslike ja salasuslike voorusteni, ning nii viib tema raamat inimese otsekui mööda paljusid astmeid taevaste kõrgusteni (millest ka pealkiri vooruste redel).

Johannes Redelikirjutaja suri aastal 563, teistel andmetel aastal 603 või 649, olles elanud 60-aastaseks.

Kirikukalender tähistab Johannes Redelikirjutaja mälestuspäeva 30. märtsil (vkj. 12. apr.) ja Suure Paastu 4.pühapäeval.

Püha Johannes Redelikirjutaja sõnul pole midagi hinnalisemat kui hing: "Kogu maailm ei kaalu üles ühte hinge, sest maailm kaob, aga hing ei allu kõdunemisele ja on igavene."

Pealaul 1.lv.

Sa elasid kõrbes ja ilmusid kui ihulik ingel ja imetegija/, oh meie jumalakartlik isa Johannes!/ Paastu, valvamise ja palve läbi said sa taeva andeid/ ning arstid tõbiseid ja nende hingesid, kes usuga sind appi hüüavad./ Au olgu sellele, kes sulle selle väe andis;/ au olgu sellele, kes sind aukrooniga ehtis;/ au olgu sellele, kes sinu läbi kõigile terveksaamist annab.

Püha Johannes Redelikirjutaja mõtteid:

Olen näinud mõningaid, kes varjus ja salaja teevad päris hirmsat pattu, aga puhtust teeseldes ründavad tuliselt neid, kes avalikult mõnes väikeses asjas eksinud. (X:17 (14))

Hukutavad kurivaimud ärgitavad meid kas pattu tegema või, kui me pattu ei tee, patustanud süüdistama, nii et ühe või teise läbi meid roojastada. (X:15 (13))

Olen kuulnud hukkamõistjaid ja noominud neid ning need pahategijad on vastanud, et nad teevad nõnda armastusest ja hoolitsusest süüdistatava vastu.

Ent mina olen kostnud: Jätke selline armastus, et ei eksiks see, kes öelnud: Kes salaja oma ligimese peale keelt peksab, tema ajan ma minema! (Ps 100/101:5)

Kui sa armastad, nagu väidad, siis palveta tema eest salajas ja ära meest pilka, sest selline viis on Issandale meelepärane. (X:4 (3))

Jätkem ligimese arvustamine ja hukkamõistmine, siis ei pea me kartma jumalateotuse mõtteid, sest ligimese üle kohtu mõistmine on jumalateotuse põhjuseks ja juureks. (XXIII:12)

Olen näinud inimest, kes tegi avalikult pattu, aga salajas kahetses, ja tuli välja, et see, keda ma olin hooratöös süüdistanud, oli Jumala ees tegelikult puhas, sest ta oli oma pöördumisega Jumalalt lepituse leidnud. (X:7 (6))

Mõned on teinud avalikult suurt pattu, aga salaja veel rohkem head. Tihti on laimuhimulised petnud ennast ja neil pole käes mitte päevavalgus, vaid suits. (X:11(9))

Ligimese eksimuste teravad ja täpsed arvustajad on selle pahe vallas, et nad omaenda eksimuste pärast ei muretse ega pea neid sugugi kindlalt ja täienisti meeles. Sest kui keegi kergitab oma isekuse katet ja näeb oma kurjust, ei muretse ta enam muu üle, vaid arvab, et eluaega ei jää omagi pattude pärast nutta. (X:13 (11))

Kui sa näed ka pahategijat tema surmatunnil, ära mõista tema üle kohut, sest Jumala otsused jäävad inimestele varjatuks. (X:10 (9))

Kohtumõistmine on Jumala osa häbematu omastamine. (X:18 (15))

Uhkus on kohtumõistmise ema.

Vaga alandlikkus ütleb: Kes mind armastab, ei süüdistata, ei mõista kohut, ei võimutse ega targuta, kuni on minuga ühinenud. (XXV:23)

Üheteistkümnendast aste –

rääkimisest ja vaikimisest

Liiga palju rääkimine on võimuahnuse pjeestaal, millel seistes rääkija ennast esitleb ja imetleb. Lobisemine on teadmatus tõestus, laimu uks, vale teener, kahetsuse hajutaja, ükskõiksuse ja hoolimatuse sünnitaja, keskendumise kustutaja, valvsuse hävitaja, soojuse jahutaja, palve määrija. Vabatahtlik vaikimine on palve ema, mõtete vabastaja, mure leevendaja, pisarate sõber, hukatuse hävitaja, vaikuse abimees, teiste õpetamisest loobumine, teadmiste lisaja, nägemise võimaldaja, vaimne tõusmine.

Lobiseja ei tunne ennast. Vaikust armastav hing läheneb Jumalale ja Jumal valgustab teda. Jeesuse vaikimine pani Pilaatuse häbenema. Vaikimine on voores, rääkimine tühipaljas au ja uhkuse tagaajamine. Parem on komistada jalgadega kui keelega.

Lobisemishimu sünnib auahnusest ja kõhuorjusest. Mõni munk on vaikuse armastaja: ta seob oma suu kinni ja istub vaikselt oma keljas, teine läheb meeleldi keljast välja ja otsib teise omasuguse, kellega lobiseda. Vaid vähesed suudavad taltsutada taltsutamatu keelt.

Üheteistkümnenda astme saavutanu on vabanenud paljust üleausest.

Kaheteistkümnendast aste –

valest ja valetamisest

Raud ja kivi sünnitavad tule, lobisemine ja veiderdamine sünnitavad vale.

Vale hävitab armastuse. Vale on suur patt, see paneb inimese näilisust teenima. Teesklus on enamasti vale lätteks. See, kes on jumalakartlik, on võõrandunud vales, kuna ta enesehinnang on talle parimaks kohtunikuks.

Nagu kõikidel pahedel, nii on vales palju erinevaid ilminguid. Erinevad on ka karistused sellele, kes valetab hirmust ja sellele,

kes valetab lõbu pärast. Üks valetab heaolu, teine naudingute pärast. Üks

valetab, et teisi lõbustada, teine selleks, et hukatuse võrku punuda. Vale

hukutab hinge. Valetaja arvab, et ta päästab teise, minetamata oma

päästet. Väike laps ei tunne valet, seepärast ei riku vale ka tema hinge.

Patukahetseja ei suuda valetada.

Kaheteistkümnendal astmel oled saanud vooruste juured.

Kolmeteistkümnes aste –

ükskõiksusest ja hoolimatusest

Hoolimatus on üks lobisemise viljadest.

Hoolimatus on hinge halvatus, askeesi taandumine, jumalateotus ja palve nõrgestaja.

Klooster on hoolimatuse vaenlane, hoolivus on eraku igavene kaaslane.

Hommikul tuleb arst haige juurde, keskpäeval astub hoolimatus palveränduri kõrvale. Hoolivus saadab su haige juurde.

Hoolimatuse kuri vaim teeb kõik, et saada sind palvest eemale: saadab sulle peavalu, palaviku ja kõhuvalu. Kui suuda oma füüsilised valud ületada ja püsib palves, siis saadab kuri sulle une ja väsimuse...

Kui muretsed enda pärast, ei hooli sa teistest. Tõelise kuuletuja lähedal ei ole hoolimatusele paika.

Neljateistkümnes aste –

kavalast kõhust

Kõht hullutab sind kogu elu aja: kõhuorjus on kokakunsti sünnitaja,

maitsmise läte, silmapete. Kõht tahab kõike, mida silmad

näevad. Ülemäärane söömine on raiskamine, tühi kõht loob puhtuse. Kes armastab lõvi, võib selle kodustada, kes teenib kõhtu, muutub metsikuks.

Kõhuori valmistab pühadeks rikkaliku söögilaua, jumalateener aga rõõmustab ennast Jumala Armuga.

Naera välja see kuri hing, kes püüab sulle selgeks teha, et pärast sööki tuleb palve edasi lükata. Kõhuorja süda unistab toidust ja söögist: valitse oma kõhtu enne, kui see sind valitsema hakkab.

Kes teenib kõhtu, on nagu mees, kes püüab õliga tuld kustutada. Kui valitses kõhtu, muutub süda alandlikuks; aga kui teenid oma kõhtu, siis kasvab palju üleearuseid mõtteid. Kui valitses kõhtu, püsib su suu kinni.

Süües kasvab isu – talitse oma isu! Kui koormad oma kõhtu ülemäärase söögiga, kasvatad isu. Mida vähem sööd, seda vähem tahad – see on loomulik paastumine.

Tean, et kuri peidab end sagedasti kõhus, tekitades lõputut isu. Isegi siis, kui sööksid kogu Egiptuse ja jooksid kogu Niiluse, ei kustu su isu. Täis kõht teeb laisaks ja uniseks; täis kõht saastab hinge ja keha kujutlustega.

Kui oled Kristusele lubanud minna kitsast teed mööda, siis kontrolli oma kõhtu.

Kui teenid kõhtu, siis oled sa rikkunud oma lepingut. Avar ja lai on kõhuorjuse tee, mis viib sind hukatusse. Paastu tee on kitsas ja raske, kuid see viib sind puhtasse ellu – neid on vähe, kes seda suudavad. Kurjade vaimude valitseja on langenud Lutsifer, sinu himude valitseja on magu.

Ülesöömine kahjustab nii keha kui hinge.

Kui istud lauda, tuleta meelde viimne päev ja kohtumõistmine, ehk nii suudad end veidigi valitseda. Juues tuleta meelde äädikat ja sappi, ehk nii

suudad hoiduda ülejoomisest. Söö kibedaid ürte ja hapendamata leiba – see olgu su paast. Kui kuri vaim sind vaevab, vaeva oma keha ja hinge paastuga ning palvega.

Paast ja palve hävitavad halvad mõtted, vabastavad unelmatest, puhastavad palve,

valvavad meelt ja hinge, avavad kahetsuse väravad, lõpetavad lobisemise, tekitavad vaikuse, valvavad kuulekust, kergendavad und, vabastavad patust, avavad paradiisi ukсед.